

Kerék-Bárczy Szabolcs: Paradigmaváltást!

Néhány gondolat a demokraták helyzetéről és a kormányváltás szükségességéről

(Tiszabura, 2016. augusztus 28.)

I.

Magyarországon nem csupán a hosszabb, de a rövid távú társadalmi, gazdasági kilátások is rosszak: ténykérdés, hogy a már más országokba távozottak mellett nem csupán huszonéves fiatalok ezrei döntenek hónapról hónapra a tartós külföldi munkavállalás mellett, hanem rengeteg középkorú is úgy határoz, hogy nem itt akarja leélni élete hátralévő részét, illetve kivándorolna, ha lenne rá lehetősége. Az emberek a bőrükön érzik, hogy kevés a munka, rossz az oktatási rendszer, nem kielégítő az egészségügyi ellátás, s tíz-tizenöt éven belül a névleges állami nyugdíj csupán az éhenhaláshoz lesz elegendő. Mindezek tetejébe a ma egzisztenciával rendelkezők is látják, hogy a bizonytalan jogi és gazdasági helyzet miatt létük veszélyben forog; a polgárok túlnyomó többségének végtelenül kiszolgáltatott a helyzete, hiszen nem tud távlatosan tervezni, és számottevő megtakarításra sem gondolhat. S ezt az állapotot tartósítja a rendszerszintű korrupció, a szisztematikusan kiépülő önkényuralmi rendszer, a csúcsra járatott etatizmus, a „polgár” szó tartalmi kiüresítése és az „alattvaló” fogalom valósággá válása és bebetonozódása.

Minden jóérezsű, szabadságszerető ember számára tarthatatlan ez az állapot. Változtatni kell tehát, szinte bármi áron. *A NER a magyar nemzeti érdekek szempontjából végzetes rendszer, amely immár nem csupán Magyarországot, hanem az Európai Uniót, sőt az euroatlanti közösséget is közvetlenül veszélyeztet, vagyis nem más, mint az ennek elsöprésére és a köztársaság helyreállítására irányuló demokrata törekvés egyezik meg hazánk nemzeti érdekével. Nem létezik olyan egyéni vagy csoportos ambíció, amely ezt az érdeket fölülírná. Vagyis minden partikuláris személyes és pártérdeket ezen nemzeti érdek alá kell rendelni.*

II.

A NER legyőzéséhez és a demokrácia helyreállításához legalább 100 mandátumot kell szerezni a 2018-as országgyűlési választáson. Ehhez a demokratáknak – bár a közvélemény-kutatók mérései némileg eltérnek egymástól, ám adataik mégis ezt mutatják – nagyságrendileg hatvan+ egyéni körzetet kell meghódítaniuk. Azt is megállapíthatjuk, hogy 1) 2014-hez képest arányaiban és nagyságrendileg nem változott a pártok támogatottsága, így a demokraták ma sem jutnának kormányra, 2) nincsen abszolút értelemben többsége a Fidesznek a társadalomban, 3) ötszázezer-egymillió új szavazó megszerzésére van szüksége a demokratáknak a győzelemhez, 4) ehhez túl kell lépni a hagyományos bal-jobb hívószavakon, mert az emberek ma már nem e mentén élik (köz)életüket, s a köztük lévő törésvonalakat régen nem ezen felosztás alapján határozzák meg sem itt, sem sehol máshol a nyugati világban, továbbá 5) 2018-ban egyszerre kell az egyéni körzetekre (vagyis ott a legjobb jelöltek kiválasztására és segítésére) összpontosítani és – ezzel egy időben – meg kell találni Orbán Viktor legalkalmasabb kihívóját is.

A demokratikus változást akarók ma többségben vannak Magyarországon, és Orbánék legyőzhetőek úgy, hogy ne a Jobbik vagy Fidesz-Jobbik legyen a váltó erő. Ám a szervezett demokrata ellenzék erre jelenlegi formájában

nem alkalmas. Más forma kell. Középre kell nyitni. Hidakat kell verni, ehhez az építkezéshez kell szisztematikus és szívos munkával alkalmas szerkezetet és szereplőket találni és támogatni.

III.

Ma nem lehet egyetlen olyan demokratikus elkötelezettségű politikussal és értelmiséggel sem találkozni, aki őszinte vélemény kifejtésére alkalmas közegben reálisnak tartaná – ceteris paribus – Orbán és a Fidesz 2018-as legyőzését. A nyilvánosság előtt persze az összes demokrata a választási győzelem szükségességéről és lehetőségéről beszél, ám minden belső fórumon vagy magánbeszélgetésen ennek pont az ellenkezőjét lehet hallani és érezni. S ez nem csak pártok vezető testületeire igaz, vagy a tagság kis köreire, hanem a lakosságra is. (Jellemző példa, hogy pártunk elnökségében többször elhangzott három állítás a jövőre vonatkozóan: 1) A Fidesz legyőzhető, 2) a DK lesz a legnagyobb ellenzéki erő, valamint – ezzel egy időben – 3) nem ismerünk olyan forgatókönyvet, hogy a DK 15-20 képviselőnél többet küldjön a következő parlamentbe. A helyzet abszurditása egyértelmű, hiszen a három állítás egyszerre nyilván értelmetlen.)

Ez egy rendkívül sajtóságos helyzet, amely azt bizonyítja, hogy a jelenlegi szerkezetben és személyi összetételben a demokraták alkalmatlannak találják magukat a demokratikus fordulat levezénylésére, és lényegében lemondtak a 2018-as győzelemről. Ez súlyosabb azon nyilvánvaló tény kimondásánál, hogy a társadalom is, a véleményvezérekkel együtt, alkalmatlannak találja őket a győzelemre. Azért vérlázítóan elfogadhatatlan ez, mert tudjuk, hogy Orbánék legyőzhetőek, s erre igény is van az országban. A fordulathoz azonban komoly elhatározásra, gyökeresen más stratégiára és áldozatokra van szükség.

IV.

Ma kettős hitelességi és bizalmi válsággal küzdenek a demokraták. Egyrészt nem bízik bennük a polgárok kritikus többsége, másrészt egymásban sem bíznak. Senki nem tartja a másikat hitelesnek, ezért új megoldásra van szükség. A civilek nem adhatnak választ a politika válságára, már csak per definitionem sem. (A demokrácia felfogásunk a lényegét veszítené el ugyanis, ha a fék-ellensúly válna a közhatalom birtokosává. Erre ma szemmel láthatóan nem is törekszik egyetlen civil szervezet sem.) Vagyis a krízist a megtépzott politikai osztálynak kell feloldania úgy, hogy küzdelméhez megnyeri a civilek és a polgárok bizalmát.

A 2014-es összefogás bebizonyította, hogy elégtelen a válság legyőzésére és a hídépítésre. Ám ma lényegében ugyanazok a szereplők vannak porondon, mint annakidején; nem feltétlenül személyesen és belső hatalmi pozícióban fejtik ki tevékenységüket, de ugyanazoknak van tényleges befolyásolási képességük. Vagyis két év múlva nagyjából azok a győzelmet kizáró alkuhelyzetek kerülnének előtérbe, mint egy ciklussal korábban, változatlan személyes szimpátiákkal, ellenszenvekkel és ambíciókkal. Ez ma még patthelyzet. Amennyiben a régóta berögzült érdekszövetségek a demokrata oldalon nem változnak meg gyökeresen, akkor valóban botorság elvárni a fordulatot 2018-ban. Értékelésemet és az előbbiekkal összefüggő gondolataim egy részét Forgatókönyv címmel megírtam a 2015. május 8-ai Élet és Irodalomban, s kénytelen vagyok megjegyezni, hogy – bármennyire is önteltnek tűnhet ez – ma még érvényesebbnek tartom, mint egy éve. Jelen írásomat célszerű a Forgatókönyvvel együtt olvasni.

A mai demokrata oldal támogatottsága a jelenlegi körülmények között lényegesen (vagyis a választási győzelemhez szükséges mértékig) nem növelhető. Az a törekvés, hogy ezen az oldalon legyőzzük egymást legalább három, a hazára nézve végzetes hatással jár: 1) nem hoz több választót, 2) tovább mélyíti a szakadékot az együttműködésre kényszerülő felek között, valamint 3) bebetonozza a szűk szavazótáborba az így küzdő feleket, és ezáltal éppen a parlamenti többséghez szükséges közép polgárait idegeníti el véglegesen a demokratikus pártoktól. Minden, a demokratikus pártok közötti vita, pozícióharc és szavazatrablás tehát tovább növeli a kettős bizalmi és hitelességi válságot, amely távolabb visz bennünket a győzelemtől. Ma mégis javarészt (tisztelt a kivételeknek!) ezt teszik ezek a pártok és vezetőik. Miért? Bizom abban, hogy az így politizálóknak több az őszinte, ám szűk látókörű naivitás, mint a személyes egzisztencia kicsinyes féltése, netán a székértáborok fölött átnyúló szennyes alkuk ereje, vagy a fogottság, a zsaroltság fűtötte cselekvés-kényszer.

V.

Az ellenzék jelenlegi vesztes pozíciójának a fentiekén túl egyszerre oka és következménye is a politikai innováció alacsony színvonala. Ma leginkább saját magával, önnön túlélésével és a versenytárs politikai szereplőkkel van mindenki elfoglalva, és elsősorban Orbán-követő, rá reagáló mozgásra képes. Néhány üdítő, ám erőtlen és hatástalan kivételtől eltekintve ötletelen, szétfolyó a demokratikus ellenzék a gondolatok és akciók szintjén, s az eredmények ezt könyörtelenül tükrözik is. Állandó kényszerpályát jelent ez az orbáni tér, ahol értelemszerűen az nyer, aki totálisan kiüresíti az értékrendszerét, és a nyers, cinikus hatalmi játszmákon kívül semmi más nem érdeklő—legkevésbé a polgárok és a haza üdve. Ezen a küzdőtéren a Fidesz verhetetlen, vagyis politikai hasznát ilyen keretek között csak ő remélhet. Példa erre a menekült- és EU-ellenes népszavazás (hiszen a valódi kérdés itt nem a nagyon is létező terrorizmus, az az elleni küzdelem, a menekültek sorsa vagy éppen az erőforrások globális eloszlásának egyenlőtlensége és ennek következményei stb.), amely nem a magyarok, nem a magyar demokraták és nem Európa ügye, hanem Orbánéké. Így is kellene kezelni. Vagyis nyilván – jobb híján – bele kell állni a népszavazásba a bojkottal, ám a referendum érvénytelensége esetén sem lehet a demokraták népszerűség szerzése terén fordulatra számítani. A kormány ugyanis ezzel a témával nem tud komolyan veszíteni akkor sem, ha nem nyer. Hiszen minden hasonló kormányzati ötlet a demokratákat hozza lépéskényszerbe, leköti és még jobban szétforgácsolja energiáikat, eltereli figyelmüket a jövőről, rögtönzésre, kapkodásra és nem stratégiai gondolkodásra készíti őket. Új játékkeret kell alkotni, mert a Fideszen a saját terepén, nyelvi és politikai eszközrendszerén belül nem lehet fölülkerekedni.

A bizalmatlanság-hitelesség-reaktív politika végzetes, folyamatosan lefelé húzó spiráljától gyökeres stratégiai fordulattal lehet és kell elszakadni. El kell hinnünk és tökélnünk, hogy 2018-at nem szabad, mert nem szükséges feladnunk, a következő választást tisztességes eszközökkel meg kell és meg is lehet nyerni! Ha ehhez személyes áldozatokra, önfeláldozásra van szükség, akkor sem szabad habozni. Minden egyes vezető politikai szereplőt színvallásra kell e tekintetben kényszeríteni. Az ország, a gyerekeink nem fizethetnek az eddigieknél nagyobb árat a politikai osztály szűkkeblősége, önzése és provincializmusa miatt. Történelmi a felelősségünk. Nincs vesztegetni való időnk, ám nagyon sok veszítenivalónk van. Ismétlem: az én olvasatomban nincsen, nem lehet olyan személyes ambíció, amely ezt fölülírna.

VI.

Meggyőződésem, hogy a választásokat csak középről lehet megnyerni úgy, hogy a magát demokratának nevező oldal megtartja és megerősíti a szavazótáborát, s ehhez a különféle okokból ide-oda csapódó emberekből, valamint a mérsékelt konzervatív/konzervatív-liberális közösségből is megszerzi a győzelemhez elengedhetetlenül szükséges szavazatokat. A szélsőjossal semmi szín alatt nem szabad együttműködni; az erre való pusztá utalás, sőt az ilyen irányú sejtetés is elfogadhatatlan. Hiszen a NER-t nem válthatjuk le olyan kompromisszumok árán, hogy akár csupán potenciálisan veszélyesebb és embertelenebb újat hívjunk életre. A korábban a Jobbikra voksolók támogatását nyilván örömmel kell fogadni, ha nem azért váltanak, mert bármilyen engedményt teszünk a szélsőségeseknek. (Ma szélsőbal lényegében nincs Magyarországon, de ha lenne, rá is igaz volna az előbbi három mondat.)

A fentiekből következik, hogy ebben a pártszerkezetben, ilyen irányítások és programok mellett ez nem lehetséges. Miközben nyilvánvaló, hogy át kell vennünk a közbeszéd irányítását, a politikai kezdeményező szerepet, erre így nem vagyunk képesek. Arra sem lehet számítani, hogy felbomlik a Fidesz, esetleg kiválik belőle egy olyan vezető vagy csoport, aki és amely kellő hitelességgel tudja megszólítani a mérsékelt közép politikailag hontalan részét. Úgy tűnik, hogy a Fideszhez korábban közel álló ismert személyek (és számosan tartoznak ehhez a felkészült és emberileg is tisztességes körhöz), akik most ilyen-olyan értelmiségi körökben vagy a sajtóban fejtenek ki szakmailag rendkívül korrekt és helyenként éles, minden más szempontból azonban visszafogott kritikát Orbánékkal szemben, szintén nem jutnak el a politikai önszerveződés gondolatáig: tőlük nem várható el a határozott önálló cselekvés a következő két évben. Időt kell nekik hagyni, és nagyfokú empátiával kell velük párbeszédet folytatni. Tanulni kell tőlük, és kölcsönös bizalmat kell velük építeni. Mert mindeközben ők is áhítják az alternatívát, és sokan közülük – minden fenntartásuk ellenére – sem tekintik a demokratákat eleve patás ördögöknek, még ha egy-egy vezetővel nem is tudnának szövetséget elképzelni. Ugyanez igaz a Fidesz szavazóinak nem kis hányadára is: jobb híján választották és választanák ma is a kormánypártot, s ez elsősorban a mi hibánk.

Bátorítsuk egymást, és vegyük fel (újra) a párbeszéd fonalát, mert sokkal több köt össze bennünket, mint ami elválaszt egymástól. Ismerjük fel, hogy végzetes az, hogy „szekértáborokban” gondolkodunk, hiszen a politikai versengés nem jelentheti a másik elpusztítására való törekvést. Mert ezzel nem egymást semmisítjük meg, hanem közös, normális, élhető jövőnköt. Be kell látnunk, hogy jelenleg bele van kényszerítve a társadalom értelmetlen vitákba, gyakran családokat és baráti társaságokat is megosztó ostoba feszültségekbe. Ezt fel kell és fel is lehet oldanunk. Mert egyvalami minden nézeteltérésünk ellenére összeköt bennünket: közös hazánk iránti szeretetünk. A múltunk eltérhet egymástól, ezen már nem változtathatunk. De jelenünkön és jövőnkön alakíthatunk. Csak rajtunk múlik!

A közép megszólítása és szavazataik megnyerése a demokratákra vár. Nekünk kell az új társadalmi-szavazói körök felé szinte a semmiből hidat építenünk és átvennünk a kezdeményezést. Ennek részeként a status quo-ban érdekelt ellenzéki politikusok felé is falat kell húzni. A választási győzelemhez szükséges szavazatmennyiség megszerzéséhez az árnyékaink átlépésére, a szervezetek és a politizálás terén is paradigmaváltásra van szükség. Csak ez lendíthet át bennünket a patthelyzetten—de ez átlendíthet! Minden demokratikus ellenzéki pártnak és

minden egyes vezetőnek arra kell fordítania az energiáját a következő hónapokban, hogy először saját magában, a saját berkein belül találja ki, hogy ő hogyan tud gyökeres fordulatot végrehajtani, s ezt követően hogyan lehet ily módon a többi párttal és közéleti szervezettel való együttműködés feltételeit megteremteni, majd végrehajtani. A legapróbb politikai akció és a legösszetettebb stratégiai terv kitalálása előtt azt a kérdést kell feltenni magunkban, hogy a tervezett lépés szolgálja-e és ha igen, hogyan a '18-as kormányváltást. Ha nem szolgálja, el kell vetni. Nem lehetnek üresjáratok, elvesztegetett energiák.

VII.

A paradigmaváltással kapcsolatos vitákat, majd annak kiérlelését 2016 őszén le kell folytatni, és bevezetését legkorábban ez év végére, legkésőbb jövő február-márciusra kell időzíteni. Ne odázzuk el ezt, mondjuk a népszavazásra hivatkozva, mert a Fidesz pont ebben érdekelt, és jó kezdeményező készséggel mindig talál majd olyan hazug, ám batékony témát, ami eltereli a figyelmünket legfontosabb kihívásunkról: a két év múlva esedékes választások megnyerése feltételeinek megteremtéséről. A formális választási kampány jövő ősszel elindul (a tényleges már elkezdődött!), 2017 nyara részben holt idő lesz, tehát nem csak a jelenlegi status quo fenntartása vagy a kapkodás, hanem a halogatás is azt jelentené, hogy 2018-at szándékosan elvesztettük, mert el akartuk veszíteni. A helyzet olyan súlyos, hogy ennél finomabban nem érdemes fogalmaznunk. A feladat óriási, de mégsem lehetetlen: ha hiszünk a változásban, akkor képesek vagyunk először a szívünkben, majd az agyunkban, végül a szavazófülkékben is győzni. Mert a társadalom többségének elege van a mostani magyar világból. Csak – egyelőre – nincsen magának érzett, szerethető alternatívája.

VIII.

Mindezek fényében meg kell állapítanom, hogy a DK azon, jelenleg is érvényes stratégiája, hogy úgy váljon vezető kormányváltó erővé, hogy először az ún. baloldalon veszi át az elsőséget, majd ezt követően nyit középre a majdani választási győzelem reményében és érdekében, sikertelennek bizonyult, sőt: megbukott. Csak a közérthetőség kedvéért és a sulykolás szándékával ismétlem: 1) nem tudtuk a célt önmagában sem elérni, 2) a demokrata táboron belül nem növeltük számottevően a bizalmat magunk iránt, 3) nem csökken a távolság a leendő szövetségeseink között (illetve a DK és köztük), márpedig éppen ennek ellenkezőjére, vagyis a mind barátságosabb hangra lenne szükség a majdani szoros választási együttműködéshez, továbbá 4) az ún. baloldalon belüli csaták viszolygást keltenek a mérsékelt középen, és éppen azokat a szavazókat idegenítik el nem csak a DK-tól, de a teljes demokratikus ellenzéki oldaltól is, akiket pedig meg kellene szólítanunk, mert nélkülük nincs kormányváltás.

Az utóbbi hónapokban szétforgácsoltuk az energiáinkat: túl sokat foglalkoztunk aprólékosan részletes közpolitikai programvitával, olyan taktikai kérdésekkel, mint képviselőjelölt kiválasztás vagy az ellenzéki együttműködés technikai részleteinek taglalása. Ezt jelzik a támogatottsági adatok és a véleményformálók is. A szakértelmet sugallnunk kell, ez a minimum, de ez önmagában nem pótolhatja a hitelességi és bizalmi deficitet, amelyet eddig nem sikerült ledolgoznunk. (Másként: az a legalapvetőbb, hogy tudjuk, és ha kell, meggyőzően képesek is legyünk elmondani, hogy a közpolitika ezernyi területéről mit gondolunk, és mit tennénk a végrehajtó hatalom birtokában. Ez az egyszeregy, olyan, mint a tudós matematikusnak a

szorzótábla ismerete.) S egyelőre nincsen elképzelésünk arra, hogyan válhatnánk szerethetővé a további „megdolgozást”, meggyőzést nem igénylő törzsszavazóink táborán túl. (Alapelv a politikában, különösen a kampányoknál, hogy a meggyőző erőket azokra kell összpontosítani, akik még nincsenek velünk, ám potenciálisan velünk tarthatnak.) Márpedig e nélkül nincs győzelem.

Már egyre több tagunkban is fölmerül, hogy egy sor kérdés, amivel stratégiai és szervezeti szinten foglalkozunk, nem azt a célt szolgálja, hogy 2018-ban – más demokratákkal együtt – győzzünk, hanem hogy egy vagy két tucat vezetőnk képviselői helyhez jusson. Elégé sarkos, ám mivel hozzánk lojális, sőt baráti körökben megfogalmazott vélemény ez, ezért nem söpörhetjük le az asztalról. Túl sok helyről hallom, hogy „a DK is lényegében lemondott 2018-ról”.

A parlamenti vagy önkormányzati képviselői hely soha nem jelentett olyan keveset a rendszerváltozás óta, mint ma. Nem ad kiemelt társadalmi vagy szakmai presztízst a szűkebb vagy tágabb közösségekben, sőt, egyenesen megvetett szerep ma Magyarországon. A képviselő jelöltség sem nyújt belépőt a következő ciklusba, és nem csak azért, mert a győzelmet nyilván nem garantálhatja előre senki. Hanem azért sem, mert az a pártvezetőségi ígéret már eleve sem tűnhet túl őszintének a terepen harcolók számára, hogy „ontsd a saját és a szeretteid vérért, és cserébe a győzelem után garantáljuk a helyed”—kiváltképp a '18-ról való lemondásunk sokakban érlelődő gyanúja és a ködös majdani, esetleges ellenzéki pártalkuk miatt. A képviselőséggel együtt járó mentelmi jog sem jelent semmit, mert a NER bármikor átlép minden szabályon. Továbbá szavazatszerzés szempontjából ez a státusz a kommunikációs térben sem hoz észrevehető többletet. A parlamenti jelenlét egyedüli komoly nyeresége a költségvetési-pénzügyi támogatás, ami lényeges, de csupán célszerűnek kell tekinteni. Vagyis a közpénz csak akkor érdekes, értékes és hasznos, ha azt úgy tudjuk transzparensten, tisztakezűen és jogszerűen felhasználni, hogy azzal a polgárok összességét, vagyis a nemzeti érdeket szolgáljuk, ami a tárgyunk szempontjából nem más, mint a 2018-as győzelem, és az utána következő, minden ember számára a stabilitás és felemelkedés valamilyen érezhető hatásával járó, országépítő munkánk. A mai helyzetben pusztán néhány tucat ember politikai pozíciójának biztosítása pénzpocsékolás, sőt egyenesen erkölcsi visszaélés a közjavakkal.

Általános javaslataim a fentiek alapján a következők:

1/ *Térjünk vissza abhoz az alapértékhez, amely életre hívta a DK-t: legyünk újra „koalíció”. Megfontolt, pragmatikus, ám értékvezérelt idealisták csapata, amely a mérsékelt demokraták teljes táborát meg kívánja és meg is tudja szólítani. Ne törődjünk bele abba, hogy most sikertelenek vagyunk, mondván: „ebben a helyzetben ennyit tudunk tenni, majd az idő kiérleli a válaszokat”. Ez nem igaz: ha ott vannak a demokratikus változásért és jobb hétköznapi életért ácsingózó szavazók – márpedig ott vannak! –, ám mi mégsem tudunk hozzájuk eljutni, akkor nem bennük van a hiba, hanem bennünk. Éppen ezért nekünk kell változtatni a mostani stratégiánkon, politikázásunkon, s vissza kell találnunk a gyökereinkhez!*

2/ *Ne más demokratikus politikai párt(ok) legyőzésével foglalkozzunk: itt senkit ne akarjunk legyűzni (nyilván bizonyos helyzetekben meggyőzni azért akarjunk); azzal legyünk elfoglalva, hogy hogyan tudjuk növelni ezt a táborát a mérsékelt középben. Értelmezzük újra a pártpolitikát! Ha jók vagyunk, mindenki érezkelni fogja a*

teljesítményünket, s úgyszólván helyezi majd a bizalmát és nem másba. Csak olyan lépéseket tegyünk mától, amelyekkel legalább 100 mandátumhoz tudjuk juttatni a demokratikus, az euroatlanti közösség mellett elkötelezett, a nemzeti érdekeiért kiállni képes Magyarországot 2018-ban.

3/ Mondjuk ki, hogy nem alternatíva számunkra egy ellenzéki DK a következő országgyűlési választást követően, és vállaljuk a felelősséget a végeredményért. *Rögzítsük tagjaink és a nyilvánosság előtt, hogyha nem nyer valamilyen szerkezetben a mai DK-t is magában foglaló ellenzék a következő választáson, akkor az országos elnökség azon tagjai, akik mandátumot szereznek, lemondanak arról, és nem foglalják el képviselői helyüket.*

Mi az emberek hitére, bizalmára és reményére apellálunk. Túl sokszor csalta már meg és csapta be a politika a magyarokat ahhoz, hogy ezt mi is megtegyük. Érzékeltesük ezzel a vállalással azt is, hogy felismerjük: a mi politikusi életünkben nem volt még olyan drámai a helyzet az országban, mint ma, s ez a gesztusunk arányos a felelősségünkkel és a nemzetünk előtt álló hatalmas kihívásokkal. Senki másra ne várjunk, ne szabjunk feltételeket, hanem mi járjunk elől bátorsággal és jó példával.

IX.

Tisztában vagyok azzal, hogy súlyosak a fenti javaslatok, de súlyos a mai magyar helyzet is. Túlzás nélkül állíthatjuk, hogy nemzetegyesítésre van szükség, de nem NER-, hanem demokratikus, szabadságpárti, nyugatias és ilyen értelemben hazafias alapon. Az éles határ ebben a felsorolásban nem pártok között húzódik, hanem a jogállamot, az emberi méltóságot feltétel nélkül tisztelő, a világra nyitott, patrióta demokraták és az ezen értékeket megvető nem demokraták között. A „demokrata” meghatározása nem bonyolult feladat. Nekünk feloldhatatlan vitánk pár száz, a közös hazánkat hat éve fogva tartó, velejéig korrump, milliókat nélkülözésben tartó, bennünket keleti önkényuralmak felé taszító, köldöknéző emberrel, a NER kiagyaloival és irányítóival van, nem a szavazóikkal és nem más demokratával. A sokmillió békében és boldogan élni, dolgozni és tisztességesen gyarapodni akaró, Magyarországot szerető honfitársunk a szövetségünk.

A drámaian komoly helyzet komoly embereket kíván. Azt is tudom, hogy Magyarország sikeréhez, közös győzelmünkhöz gyökeres változtatást, vagyis paradigmaváltást kell végrehajtanunk a politikában. De mitől félünk? Legyünk a változásnak, a sikernek mi a vezetői, mert ez szükséges, még ha nyilván nem is elégséges feltétele annak, hogy hazánk sorsát jobbra fordítsuk! Mi másért lenne munkánk, sőt hivatásunk *a politika, vagyis a köz szolgálatá?*

(Az írás szerkesztett változata megjelent a 168 óra 2016. szeptember 1-jei számában.)